

vendigt, at Inspektøren ofte har Leilighed til at træde i personlig Forbindelse med Læreren og de lokale Skolebestyrelser. So fjeldnere Inspektøren har Leilighed til at besøge Skolen, desto lettere vil Tilsynet faae en udsvoortes Karakter. Der vil derfor efter vor Formening kræves et større Antal Mænd end foreslaaet, og vi vilde anse det for bedre svarende til Niemedet, om der ansattes en Inspektør i hvert Amt. Derved vilde den nye Tilsynsmand ogsaa lettere kunne indordnes i den nuværende Administration. Vi maa nemlig bestemt udtale os for, at Provsterne i saa Tilfælde fritages for at være Medlemmer af Skoledirektionerne saavel som for at foretage Skolevisitationer. Vi erkjende ganske vist, at Provsterne i Almindelighed have vist stor Nidkjerhed for at fremme Skolevesenet, og at dets heldige Udvikling paa flere Steder skyldes den Sær og Indsigt, hvormed de have virket, men vi ere overbeviste om, at et saadant dobbelt Tilsyn, som vil kunne tilstede ved Indsættelsen af nye Tilsynsmænd ved Siden af eller i Forbindelse med det nuværende Tilsyn, vil virke hæmmende og lammende og let fremkalde skadelige Konflikter. Ogsaa ligeoverfor Læreren vil et saadant dobbelt Tilsyn virke uheldigt, idet det vanskelig vil kunne undgaaes, at en forskjellig Opfattelse og Bedømmelse af hans Virksomhed gjør sig gjældende, eller at modstridende Fordringer stilles til ham. Selvfølgelig maa de foreslaaede Lønninger i saa Tilfælde sættes lavere. Under Forudsætning af, at der i Stedet for Kredsskoleinspektører ansættes Amtsskoleinspektører, turde det maake være nødvendigt for den øverste Myndighed at have til sin Raadighed et sagtyndigt Element, der kunde danne et Forbindelsesled mellem Amtsskoleinspektørerne indbyrdes og mellem disse og Ministrene. Med Hensyn til det lokale Tilsyn vil det formentlig være tilraadeligt, at Præsterne ophøre at være fødte Medlemmer af Skolekommissionen, en Foranstaltning, der vil falde saa meget naturligere, som det fra de forskjellige Sider er betegnet som hensigtsmæssigt, at den dogmatiske Del af Religionsundervisningen henlægges fra Skolen til Konfirmationsforberedelsen hos Præsten.

Den i § 7 indeholdte Bemyndigelse for en Kommune til under visse nærmere angivne Betingelser at kunne træffe Overenskomst med en privat Skoles Bestyrer om i samme at undervise et vist Antal af Kommunens skolepligtige Børn kunne vi ganske tiltræde. Der er derved aabnet en Mulighed for Kommunen til at understøtte de paa flere Steder oprettede Friskoler. En saadan Understøttelse finde vi fuldt berettiget, naar den kun ikke bliver af en saadan Natur, at den undergraver Stats- eller Kommunefolens Bestaaen. Multigvis kunde der i Henseende til en saadan Understøttelse endogsaa gaas noget videre.

I § 25 er der foreslaaet en Aldersgrænse

for de Lærere, der ansættes i de bedre Lønnede Embeder, for derigennem noget at formindste det for Lærerstandens Ufordelagtige i den nuværende Raldsmaade. Det er umiskjendeligt, at denne virker hæmmende ind paa Læreren's Virksomhed, idet den kan medføre, at en ivrig og dygtig Lærer forbliver siddende i et lille Embede, medens ganske unge Mennesker erholde de bedre Lønnede. Udset til gennem dygtig og samvittighedsfuld Udøvelse af sine Pligter at gaa fremad er af stor Betydning for Vedligeholdelsen af Læreren's Sær og Lyst, medens Mangelen af en saadan Udset ikke kan Andet end virke nedtrykkende og lammende. Den i Udcastet foreslaaede Indskrænkning i Valget vilde vel noget afhjælpe den omtalte Ulempe, men da vi vide, at den vil møde stor Modstand, foretrække vi at gaa en anden Vej, nemlig ved en større Anvendelse af Aldersstillæg og ved en Omregulering af de fastsatte Lønninger, saaledes at den unge Lærer begynder med en mindre Løn, selv om han ansættes i et større Embede, og kun efterhaanden rykker op paa høiere Løn. Det Overstyndende burde da indbetales til Skolefonden og anvendes til Aldersstillæg. Den nuværende Raldelsesmaade ligger imidlertid ogsaa af andre Ulemper. Til Grund for den ligger Erkjendelsen af, at de, der skulle bemynte Læreren, ogsaa bør have nogen Indflydelse paa Valget. Dette naas dog ikke altid. Idet Besættelsen af et ledigt Lærereembede paa en Maade er delt mellem Skoledirektionen og Sogneraadet, kan det hændes sig, at ingen af disse faar den, de helst ønske. Dertil kommer, at det Skole-distrikt, hvor en Lærersplads er ledig, ofte kun i ringe Grad kan gjøre sit Ønske gjældende i Sogneraadet. Vi ere tilbøjelige til at tro, at man hellere maa gaa et Skridt videre paa den engang betraadte Vej, og at man i Virkeligheden vil opnaa et heldigere Resultat ved fuldtændig at overlade Valget af Læreren til vedkommende Skole-distrikts famtlige Husfædre, saaledes at Skoledirektionen kun har at paase, at den Valgte besidder de Qualifikationer, Loven kræver. Ligeledes tro vi at turde tiltræde, at der indrømmes Kommunerne en begrænset Ret til at afskedige Lærerne.

Forslaget om, at Staten i visse angivne Niemed kan understøtte Kommunerne, kunne vi, som ovenfor udtalt, tiltræde. Da Størelsen af dette Tilskud vil afhænge af den Ordning, hvorom man bliver enig, skulle vi ikke nærmere gaa ind derpaa; kun maa vi bemærke, at vi ikke kunne samstemme med Forslaget om at uddele Præmier til dygtige Lærere, men maa foretrække, at den dertil bestemte Sum anvendes som Bidrag til Aldersstillæg for ældre Lærere.

Flertallet, som bestaar af Berg, Clausager, S. Hansen, S. A. Hansen, Holstein-